

INFORMACJA

Izba Gospodarcza „Wodociągi Polskie” wychodząc naprzeciw oczekiwaniom Członków Izby związanych z praktycznym stosowaniem przepisów nowelizacji ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków w okresie przejściowym przygotowała opracowanie składające się z trzech części:

- I. Informacje ogólne dla Członków Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie”
- II. Generalne zasady wynikające z przepisów przejściowych
- III. Opisy możliwych przypadków obowiązywania taryf w okresie przejściowym po wejściu w życie Nowelizacji

Zastrzeżenie: przedstawione w pkt. III opracowania opisy możliwych przypadków obowiązywania taryf w okresie przejściowym po wejściu w życie Nowelizacji są interpretacją unormowań wprowadzonych Nowelizacją, nie stanowią jednak opinii prawnej.

Z uwagi na niezwykle szybkie tempo prac legislacyjnych, przepisy Nowelizacji nie uwzględniają szeregu uwag Izby zmierzających do doprecyzowania przyjętych rozwiązań. W efekcie, część uchwalonych uregulowań, szczególnie w zakresie przepisów przejściowych, budzi istotne wątpliwości interpretacyjne. Jednocześnie każdy przypadek wymaga odrębnej analizy. W związku z powyższym, przed podjęciem przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne decyzji o wyborze konkretnego sposobu postępowania, wskazane jest zasięgnięcie opinii prawnej sporządzonej w oparciu o konkretny stan faktyczny.

Izba podjęła intensywne działania zmierzające do uzgodnienia jednolitej wykładni przyjętych przepisów z Ministerstwem Środowiska oraz regulatorem. Do dnia opublikowania niniejszej informacji, nie udało się jednak uzyskać oficjalnego stanowiska tych organów.

Część I   Informacje ogólne dla członków Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie”

Ustawa o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków w brzmieniu uchwalonym przez Sejm dnia 27 października 2017 r. i zatwierdzonym przez Senat dnia 8 listopada 2017 r. („Nowelizacja”), **wejdzie w życie po 14 dniach od dnia ogłoszenia**. Istnieje tym samym **wysokie prawdopodobieństwo**, że Nowelizacja wejdzie w życie **do końca listopada lub na początku grudnia 2017 r.**

Poniżej przedstawiamy **kluczowe różnice w procedurze zatwierdzania taryf** pod rządami obecnie obowiązującej Ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków („Ustawa”) w porównaniu z zasadami wprowadzanymi Nowelizacją.

USTAWA	NOWELIZACJA
Taryfy zatwierdza rada gminy w drodze uchwały po weryfikacji przez wójta (burmistrza, prezydenta) – art. 24 ust. 1-4 Ustawy	Taryfy zatwierdza organ regulacyjny w drodze decyzji – art. 24b ust. 1 w zw. z art. 24c ust. 2 Ustawy w brzmieniu wprowadzonym Nowelizacją.
Taryfę określa się na 1 rok – art. 20 ust. 1 Ustawy.	Taryfę określa się na 3 lata – art. 20 ust. 1 Ustawy w brzmieniu wprowadzonym Nowelizacją.
Wniosek o zatwierdzenie taryfy składa się na 70 dni przed planowanym wejściem w życie nowej taryfy – art. 24 ust. 2 Ustawy.	Wniosek o zatwierdzenie taryfy wraz z projektem taryfy i uzasadnieniem składa się w terminie 120 dni przed dniem upływu okresu obowiązywania dotychczasowej taryfy – art. 24b ust. 2 Ustawy w brzmieniu wprowadzonym Nowelizacją.
W terminie 45 dni od dnia złożenia wniosku Rada gminy ma prawo podjąć uchwałę w przedmiocie zatwierdzenia taryfy – art. 24 ust. 5 Ustawy.	Organ regulacyjny w terminie 45 dni od dnia otrzymania wniosku o zatwierdzenie taryfy ocenia, weryfikuje i analizuje projekt taryfy i uzasadnienia oraz wydaje decyzję: <ul style="list-style-type: none"> • zatwierdzającą taryfę, albo • odmawiającą zatwierdzenia taryfy z jednoczesnym zobowiązaniem w terminie określonym w decyzji do poprawienia projektu taryfy lub uzasadnienia, – art. 24c ust. 1 – 3 Ustawy w brzmieniu wprowadzonym Nowelizacją.
W razie niepodjęcia przez radę gminy uchwały w terminie 45 dni od dnia złożenia wniosku, taryfa wchodzi w życie po upływie 70 dni od dnia złożenia	W razie niewydania przez organ regulacyjny decyzji w terminie 45 dni od dnia złożenia wniosku, taryfa wchodzi w życie po upływie 120 dni od dnia doręczenia jej projektu organowi regulacyjnemu z wnioskiem o zatwierdzenie – art. 24f ust. 2 Ustawy w brzmieniu wprowadzonym Nowelizacją.

<p>wniosku o jej zatwierdzenie – art. 24 ust. 8 Ustawy.</p>	
<p>Brak regulacji.</p>	<p>Możliwość jednostronnego określenia przez organ regulacyjny taryfy – art. 24c ust. 4 Ustawy w brzmieniu wprowadzonym Nowelizacją. Tymczasową taryfę stosuje się do zatwierdzenia przez organ regulacyjny taryfy zgodnie z wnioskiem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego – art. 24c ust. 7 Ustawy w brzmieniu wprowadzonym Nowelizacją.</p>
<p>Brak regulacji dotyczącej dodatkowej opłaty za wydanie decyzji.</p>	<p>Za wydanie decyzji w przedmiocie zatwierdzenia taryfy przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ponosi dodatkowo opłatę w wysokości 500 zł uiszczaną na rachunek organu regulacyjnego (wysokość opłaty waloryzowana corocznie) – art. 24d Ustawy w brzmieniu wprowadzonym Nowelizacją</p>
<p>Wejście w życie zgodnie z wnioskiem – art. 24 Ustawy.</p>	<p>Zatwierdzona taryfa oraz tymczasowa taryfa wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (ogłoszenie zamieszczane jest w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna) – art. 24f ust. 1 Ustawy w brzmieniu wprowadzonym Nowelizacją.</p>
<p>Brak regulacji.</p>	<p>Możliwość skrócenia obowiązywania taryfy z jednoczesnym wnioskiem o zatwierdzenie nowej taryfy – w uzasadnionych przypadkach, w szczególności jeżeli wynika to z udokumentowanych zmian warunków ekonomicznych oraz wielkości usług i warunków ich świadczenia – art. 24j Ustawy w brzmieniu wprowadzonym Nowelizacją.</p>

Część II Generalne zasady wynikające z przepisów przejściowych

- Przepisy Nowelizacji stosuje się do toczących się spraw (tj. takich, w których złożony został wniosek o zatwierdzenie taryfy przed wejściem w życie Nowelizacji)¹ – wójt ma obowiązek przekazać organowi regulacyjnemu dokumentację dotyczącą postępowań o zatwierdzenie taryfy w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie Nowelizacji.
- Na wydanie decyzji w odniesieniu do spraw wszczętych przed organami gminy i przekazanych organowi regulacyjnemu, organ regulacyjny ma 90 dni (a nie 45 dni).
- W przypadku postępowań o zatwierdzenie taryfy wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia Nowelizacji stosuje się taryfy dotychczasowe.
- Do 31 grudnia 2017 r. zadania organu regulacyjnego będzie wykonywał Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej².

---

¹ Zgodnie z orzecnictwem sądów administracyjnych, postępowanie o zatwierdzenie taryfy kończy się w momencie podjęcia przez radę gminy uchwały w przedmiocie zatwierdzenia taryfy (jest to akt „rozstrzygający sprawę z zakresu administracji publicznej w przedmiocie zatwierdzenia taryfy”, „rada gminy ostatecznie rozstrzyga o prawidłowości opracowanej przez przedsiębiorstwo taryfy”) – por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 15 stycznia 2013 r., II OSK 2306/12, LEX nr 1335233 oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 lipca 2016 r., II GSK 1144/16, Legalis nr 1533967.

² W dalszej części dokumentu odniesienia do „organu regulacyjnego” do dnia 31 grudnia 2017 r. oznaczają odniesienia do Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Część III Opisy możliwych przypadków obowiązywania taryf w okresie przejściowym po wejściu w życie Nowelizacji

Poniżej prezentujemy wybrane, kluczowe stany faktyczne, które mogą dotyczyć przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w zależności od etapu procedury zatwierdzania taryf.

Wykorzystywane w poniższych opisach pojęcia mają następujące znaczenie:

Ustawa – ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 328 z późn. zm.),

Nowelizacja – ustawa o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków w brzmieniu uchwalonym przez Sejm w dniu 27 października 2017 r. i zatwierdzonym przez Senat w dniu 8 listopada 2017 r.,

Taryfa 1 – taryfa, która weszła w życie przed wejściem w życie Nowelizacji,

Taryfa 2 – taryfa, co do której przed wejściem w życie Nowelizacji złożono wniosek o zatwierdzenie, jednakże do dnia wejścia w życie Nowelizacji nie weszła w życie,

Taryfa N – taryfa, co do której wniosek o zatwierdzenie zostanie złożony po wejściu w życie Nowelizacji bezpośrednio do organu regulacyjnego.

1. Przypadek I

Taryfa 1 obowiązuje w dniu wejścia w życie Nowelizacji.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 Nowelizacji **taryfy, które będą obowiązywać w dniu wejścia w życie Nowelizacji, zachowują moc przez okres 180 dni od dnia wejścia w życie Nowelizacji.**

Zasada ta ma zastosowanie niezależnie od tego, przez jaki okres po dniu wejścia w życie Nowelizacji Taryfa 1 miałyby pierwotnie obowiązywać.

Tym samym **okresy obowiązywania wszystkich taryf obowiązujących w dniu wejścia w życie Nowelizacji zostaną:**

- **skrócone** (jeżeli Taryfa 1 miała obowiązywać przez okres dłuższy niż 180 dni od dnia wejścia w życie Nowelizacji)
- albo**
- **wydłużone** (jeżeli Taryfa 1 miała obowiązywać przez okres krótszy niż 180 dni od dnia wejścia w życie Nowelizacji).

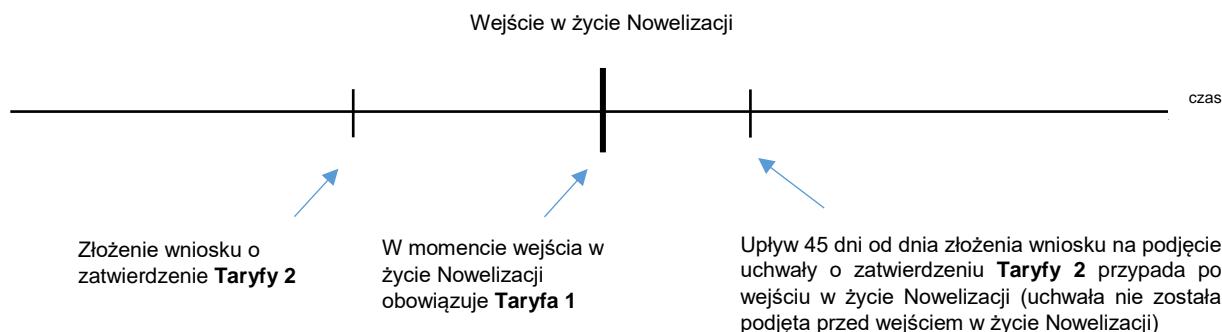
Teoretycznie może istnieć również sytuacja, w której Taryfa 1 będzie obowiązywać akurat do upływu 180 dni od dnia wejścia w życie Nowelizacji. W takim wypadku Taryfa 1 nie zostanie ani przedłużona, ani skrócona.

UWAGA

Wniosek o zatwierdzenie Taryfy N składa się najpóźniej w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie Nowelizacji z uwzględnieniem wymogów wynikających z Nowelizacji (czyli m.in. z uwzględnieniem 3-letniego okresu obowiązywania taryf).

2. Przypadek II

Wniosek o zatwierdzenie **Taryfy 2** został złożony przed wejściem w życie Nowelizacji, lecz do dnia wejścia w życie Nowelizacji **rada gminy nie podjęła uchwały** o zatwierdzeniu Taryfy 2, a **termin na podjęcie takiej uchwały nie minął**.

Zgodnie z generalną zasadą wyrażoną w art. 6 Nowelizacji, do spraw, które zostały wszczęte przed dniem jej wejścia w życie, stosuje się przepisy wprowadzone Nowelizacją. W szczególności będą to postępowania w sprawie zatwierdzania taryf, prowadzone dotychczas przez organy gminy.

W sytuacji, w której termin na podjęcie uchwały przez radę gminy w przedmiocie zatwierdzenia Taryfy 2 nie upłynął, a uchwała nie została podjęta, zgodnie z art. 6 ust. 2 Nowelizacji, **wójt (burmistrz, prezydent miasta) przekazuje organowi regulacyjnemu, dokumentację dotyczącą postępowań o zatwierdzenie Taryfy 2 w terminie 14 dni od dnia wejścia Nowelizacji.**

UWAGA

Organ regulacyjny wzywa przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do przedłożenia dokumentacji spełniającej wymogi określone w nowych przepisach w terminie nie krótszym niż 21 dni od dnia doręczenia wezwania (tj. do dostosowania Taryfy 2 do wymogów opisanych w Części I powyżej, m.in. dotyczących 3-letniego okresu obowiązywania taryf).

Termin na wydanie decyzji o zatwierdzeniu Taryfy 2 (już dostosowanej do wymogów wprowadzonych przez Nowelizację po wezwaniu przez organ regulacyjny) **przez organ regulacyjny będzie wynosił 90 dni** od dnia otrzymania powyższej dokumentacji³.

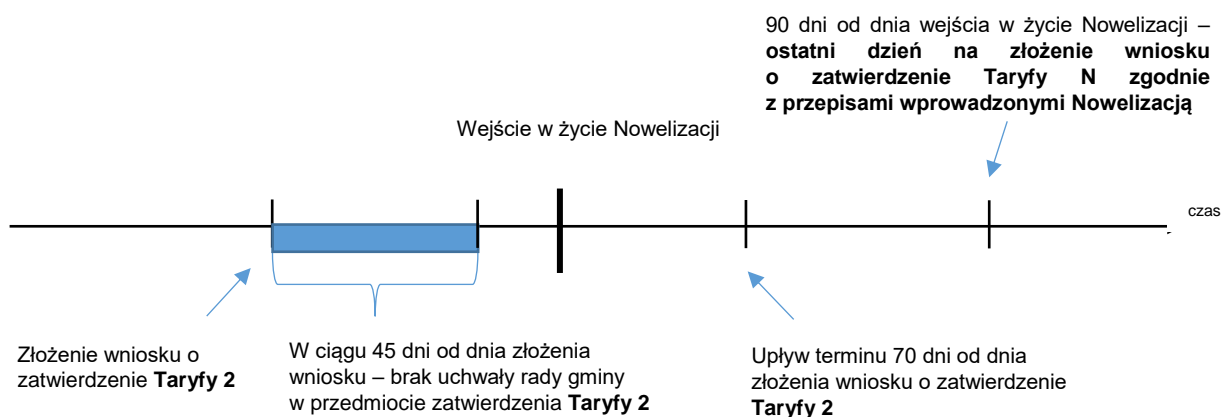
Do czasu wejścia w życie Taryfy 2 (albo cen i stawek w przypadku nowych przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych) **stosuje się Taryfę 1** (albo dotychczasowe ceny i stawki).

---

³ Zgodnie z art. 6 ust. 5 Nowelizacji „termin, o którym mowa w art. 24c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, wynosi 90 dni od dnia otrzymania dokumentacji przez **organ regulacyjny, o którym mowa w art. 27a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1**”. Oznacza to, że organ regulacyjny (wprowadzony Nowelizacją) ma 90 dni od dnia otrzymania dokumentacji na wydanie decyzji w przedmiocie zatwierdzenia taryfy. Tym samym termin 90 dni liczy się od dnia dostarczenia uzupełnionej dokumentacji do organu regulacyjnego (w zależności od daty, Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej albo dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie), a nie od dnia dostarczenia wójtowi wniosku o zatwierdzenie Taryfy 2.

3. Przypadek III

Wniosek o zatwierdzenie **Taryfy 2** został złożony przed wejściem w życie Nowelizacji, lecz do dnia wejścia w życie Nowelizacji **rada gminy nie podjęła w terminie 45 dni od daty złożenia wniosku uchwały** o zatwierdzeniu Taryfy 2, a **termin 70 dni od dnia złożenia wniosku przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie upłynął**.

Zgodnie z art. 9 ust. 3 Nowelizacji, **jeżeli rada gminy nie podjęła uchwały** w przedmiocie zatwierdzenia **Taryfy 2** w terminie 45 dni od dnia złożenia wniosku o zatwierdzenie taryfy, **a termin 70 dni od dnia złożenia wniosku nie upłynął**, przyjmuje się, że **taryfa zweryfikowana przez wójta** (burmistrza, prezydenta miasta)⁴, tj. **Taryfa 2 wchodzi w życie z dniem wejścia w życie Nowelizacji**.

Taryfa 2 będzie obowiązywała przez 180 od dnia wejścia w życie Nowelizacji (zgodnie z art. 9 ust. 3 Nowelizacji).

⁴ Zwracamy uwagę, że Nowelizacja nie precyzuje co oznacza „zweryfikowanie taryfy” przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Należałoby założyć, iż chodzi o wykonanie przez ten organ czynności o których stanowi art. 24 ust. 4 Ustawy (sprzed Nowelizacji). Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem sądów administracyjnych w tym zakresie – wobec braku przepisów dot. formy dokonywania weryfikacji – brak pisemnego stanowiska organu wykonawczego gminy nie oznacza automatycznie, iż czynności weryfikacyjne nie zostały dokonane (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 sierpnia 2011 r., II OSK 1080/11, Legalis 389659). W przypadku ewentualnego sporu, czy taryfa została zweryfikowana, za dopuszczalną uznaje się weryfikację w każdej formie i na podstawie każdej czynności – o ile w sposób wyraźny potwierdza to dokonanie weryfikacji (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 lipca 2016 r., II GSK 1144/16, Legalis nr 1533967 oraz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 9 lutego 2017 r., II SA/Kr 1399/16, LEX 2247824).

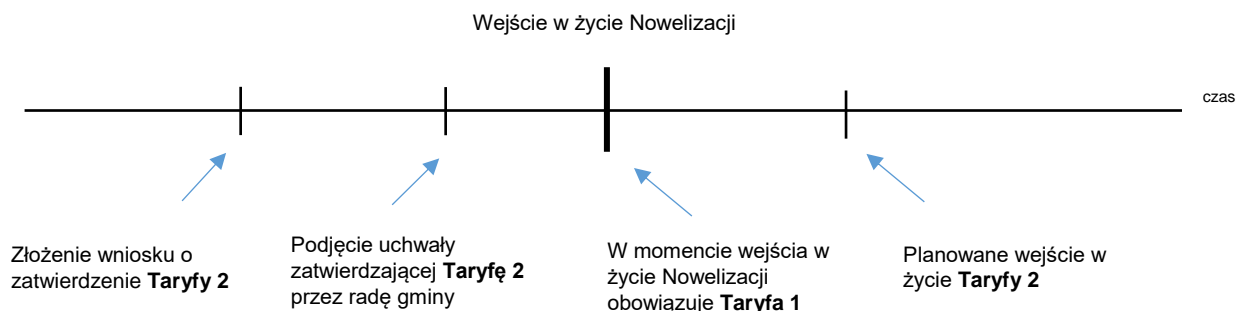
W takiej sytuacji przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przekazuje organowi regulacyjnemu wniosek o zatwierdzenie Taryfy N najpóźniej w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie Nowelizacji – tak samo, jak w Przypadku I.

UWAGA

Wniosek o zatwierdzenie Taryfy N składa się najpóźniej w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie Nowelizacji zgodnie z przepisami wprowadzonymi Nowelizacją (jak zostało to opisane w Części I powyżej, m.in. dotyczącymi 3-letniego okresu obowiązywania taryf).

4. Przypadek IV

Wniosek o zatwierdzenie **Taryfy 2** został złożony przed wejściem w życie Nowelizacji, **Rada gminy podjęła uchwałę o zatwierdzeniu Taryfy 2**, lecz do dnia wejścia w życie Nowelizacji **Taryfa 2 jeszcze nie weszła w życie**.

UWAGA

Przepisy Nowelizacji nie odnoszą się wprost do takiej sytuacji. Pomimo zgłaszanych przez Izbę Gospodarczą „Wodociągi Polskie” postulatów kwestia ta nie została uregulowana przez ustawodawcę.

Przepisy Nowelizacji, pozostają niejednoznaczne i wprost nie określają takiej sytuacji:

- W zbliżonym bowiem przypadku – gdy rada gminy nie podjęła w terminie uchwały – nowa Taryfa 2 wchodzi w życie z dniem wejścia w życie Nowelizacji (por. przypadek III).
- Postępowanie o zatwierdzenie Taryfy 2 zostało już formalnie zakończone, zastosowania nie znajdzie zatem art. 6 Nowelizacji, zgodnie z którym do spraw, które zostały wszczęte przed dniem jej wejścia w życie, stosuje się przepisy wprowadzone Nowelizacją⁵.

W omawianym przypadku Taryfa 2 została już faktycznie zaakceptowana przez radę gminy (co nie ma miejsca w Przypadku III w sytuacji bezskutecznego upływu terminu na podjęcie

⁵ Jak wskazano w Części II niniejszego dokumentu przyjmujemy, zgodnie z orzecznictwem, że postępowanie taryfowe kończy się w tym wypadku podjęciem uchwały przez Radę Gminy. Por. m.in. wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 7 lutego 2017r. (I SA/RZ 940/16): „Końcowym etapem postępowania jest zatwierdzenie taryfy przez radę gminy, co oznacza że rada gminy w sposób ostateczny rozstrzyga o prawidłowości opracowanej przez przedsiębiorstwo taryfy (art. 24 ust. 1).”

uchwały). Tym bardziej należałoby zakładać, iż Taryfa 2 powinna wejść w życie. Brak jednak regulacji, analogicznej do tej, którą przewiduje art. 9 ust. 3 Nowelizacji.

Z drugiej strony, nie można abstrahować od literalnego brzmienia art. 9 ust. 1 Nowelizacji, zgodnie z którym taryfy obowiązujące w dniu wejścia w życie Nowelizacji zachowują moc przez okres 180 dni od dnia wejścia w życie Nowelizacji. **Oznaczałoby to, iż – jako że w momencie wejścia w życie Nowelizacji obowiązuje Taryfa 1 (Taryfa 2 nie weszła bowiem w życie) – Taryfa 1 będzie obowiązywać jeszcze dodatkowe 180 dni od dnia wejścia w życie Nowelizacji. Z kolei Taryfa 2 nigdy nie wejdzie w życie, gdyż przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne będzie obowiązane przekazać organowi regulacyjnemu wniosek o zatwierdzenie Taryfy N najpóźniej w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie Nowelizacji – tak samo, jak w Przypadku I.**

UWAGA

Możliwa jest wykładnia przepisów Nowelizacji, zgodnie z którą Taryfa 2 (zatwierdzona przez radę gminy, która jednak nie weszła w życie do dnia wejścia w życie Nowelizacji) wchodzi w życie w dniu wejścia w życie Nowelizacji.

Zgodnie z wykładnią *per analogiam* art. 9 ust. 3 Nowelizacji, jako że w przypadku bezskutecznego upływu terminu na zatwierdzenie Taryfy 2 przez radę gminy, jeśli nie upłynął termin 70 dni od dnia złożenia wniosku o zatwierdzenie Taryfy 2, Taryfa 2 wchodzi w życie w dniu wejścia w życie Nowelizacji, to **Taryfa 2 zatwierdzona przez radę gminy, której wejście w życie nie nastąpiło do dnia wejścia w życie Nowelizacji, także powinna wchodzić w życie w dniu wejścia w życie Nowelizacji.** Dodatkowym argumentem może być także wykładnia *a contrario* art. 6 ust. 4 Nowelizacji – zgodnie z nią jako że w przypadku postępowań niezakończonych stosuje się Taryfę 1 (do czasu wejścia w życie taryfy zatwierdzonej przez organ regulacyjny), to **w przypadku postępowań zakończonych (np. zatwierdzeniem Taryfy 2 przez radę gminy), powinno stosować się Taryfę 2 (jako zatwierdzoną).**

Takie rozwiązanie niesie jednak za sobą **potencjalne ryzyko nałożenia kar pieniężnych** na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne oraz kierownika takiego przedsiębiorstwa w razie uznania przez organ regulacyjny, że Taryfa 1 obowiązuje na podstawie powoływanego powyżej art. 9 ust. 1 Nowelizacji (gdyby Taryfa 2 zawierała wyższe ceny i stawki opłat).

Dorota Jakuta

Prezes Izby